

Helse- og omsorgsdepartementet

postmottak@hod.dep.no

Vår saksbeh.: Ann Kirstine Kirk

Dato: 24.02.2011

Høringsuttalelse: Endring av prioriteringsforskriften – Helsehjelp til personer som oppholder seg ulovlig i landet.

Pro Sentret er et sosialt hjelpetiltak for kvinner og menn med prostitusjonserfaring og et nasjonalt kompetansesenter for prostitusjon. Vi driver oppsøkende arbeid på de ulike prostitusjonsarenaene og yter sosial- og helsemessig bistand til våre brukere. Videre arbeider vi med å systematisere viten, formidle kunnskap og gi veiledning til hjelpeapparat, myndigheter og publikum.

På Pro Sentret finnes egen helseavdeling som ivaretar helsetilbud til personer med prostitusjonserfaring primært gjennom drop-in tilbud. I 2010 hadde vi 3840 konsultasjoner med pasienter av utenlandsk opprinnelse. Mange har ikke lovlig opphold i Norge.

Pro Sentret ønsker endringen av prioriteringsforskriften velkommen, da vi opplever uklarheter i helsevesenet hva gjelder rettigheter for personer med ulovlig opphold i Norge.

Ad høringsnotatets pkt 6.1.

Vi anser det som problematisk at vurdering av rett til helsehjelp ved tilstander som kan eskalere til øyeblikkelig hjelp tidfestes til 2-3 uker. I praksis ser vi at det ikke er alle pasienter som fritt kan velge å returnere til hjemlandet for å motta behandling der.

Videre blir det et etisk dilemma overlatt til enkeltstående helsearbeidere å vurdere om hjelpen er nødvendig. De blir stående mellom tjenestestedets behov for økonomisk inntjening og de yrkesetiske retningslinjer og pasientens behov. Pro Sentret mener dette er uheldig.

Det anses som helt nødvendig at pasienter med ulovlig opphold i Norge ikke blir avkrevd betaling i forkant av behandling ved behov for øyeblikkelig hjelp. Å få det nedfelt i den nye forskriften vil gjøre dette enda tydeligere.

Ad høringsnotatets pkt 6.3.

Basert på vår utstrakte erfaring er det vår oppfatning at gravide kvinner med ulovlig opphold må ha rett til svangerskapsoppfølging på lik linje med norske kvinner. Vi opplever at mange av de utenlandske gravide har et svært begrenset kunnskapsnivå i forhold til graviditet og egen kropp. Mange av kvinnene kommer fra land der graviditet og fødsel er tema der kunnskap overføres fra kvinne til kvinne, mor til datter etc. I Norge står disse kvinnene uten tilgang på sitt sosiale nettverk og deri gjennom denne "ekspertisen". Det er flere forhold som understreker utenlandske kvinners behov for råd og veiledning både før og etter fødsel, så som språkvansker, klimatiske og kulturelle forhold etc.

Ad høringsnotatets pkt 6.4.

Smittevernloven fungerer etter Pro Sentrets opplevelse godt per dags dato og vi støtter at personer med ulovlig opphold i Norge med smittsom sykdom har rett til medisinsk vurdering og utredning, behandling, pleie og annen nødvendig smittevernhjelp.

Hva gjelder pasienter med smittsomme sykdommer som vender hjem, har vi flere ganger opplevd at det har vært problematisk i forhold til å finne samarbeidspartnere for å planlegge videre behandling. Dette har blant annet vært tilfelle i forbindelse med hjemsendelse av HIV-positive pasienter. Det ville styrket muligheten til retur for disse pasientene dersom Norge hadde kartlagt og etablert samarbeidspartnere og rutiner i de største avsenderlandenes helseapparat.

Ad høringsnotatets pkt 6.5.

Pro Sentret er av samme oppfatning som høringsnotatet hva gjelder at det skal legges særlig vekt på utsatte grupper som prostituerte og ofre for menneskehandel.

I 2010 fikk Pro Sentret tilleggsmidler fra Sosial- og helsedirektoratet slik at vi kunne tilby våre pasienter å betale for abort. Dette gjorde situasjonen mye lettere for kvinnene, da mange hadde gitt uttrykk for at det var vanskelig å skaffe til veie de pengene som et svangerskapsavbrudd koster. Før vi fikk disse tilleggsmidlene måtte kvinnene selv betale. Dette har vært en svært uheldig situasjon da noen kvinner forteller oss at de framprovoserer abort selv ved hjelp av medikamenter eller andre metoder. Slike medikamenter er dessverre lett tilgjengelig og kan medføre store helseproblemer for kvinnene. Vi har også i 2010 møtt kvinner som forteller om egne aborter utført etter kjøp av Cytotec på apotek i Spania.

Land	Selv- fremkalt abort	Reist hjem	Abort rettig heter eller asyl	Abort, betalt selv	Abort, betalt av Pro Sentret	Ukjent	Spontan abort	Føder	Totalt
Nigeria	2	1	16	5	23	7	6	8	68
Norge			2					1	3
Litauen			1					2	3
Bulgaria		1			2				3
Romania			1		1	1		2	5
Ghana					2	1			3
Albania								1	1
Colombia					1				
Thailand			1						1
Sum	2	2	21	5	29	9	6	14	88

Tabellen viser en oversikt over antall gravide pasienter ved Pro Sentret, deres nasjonale tilhørighet og utfall av graviditeten. Som det fremgår er det en relativt stor gruppe kvinner som får bistand av oss til å utføre abort på en forsvarlig måte. Vi anser det som svært viktig at kvinner med ulovlig opphold også i fremtiden vil kunne få hjelp til abort i spesialisthelsetjenesten som foreslått i høringsnotatet.

Pro Sentret, 24.02.11

Marit Flø
for
Bjørn Norli
fung seksjonsleder

